

Udržitelnost a udržitelný rozvoj organizace – vývoj, definice, přístupy

Udržitelnost a udržitelný rozvoj – nové téma?

- „Současná debata o **životním prostředí** převážně předpokládá, že zájem o životní prostředí je spojen s problémem průmyslového znečištění, a považuje ho za jedinečný rys průmyslové společnosti. Historicky však nebezpečí znečištění, odlesňování, degradace půdy a falšování potravin chemickými látkami (Wall 1994) provází lidstvo ve větší či menší míře po většinu jeho existence. Znečištění těžkými kovy, zejména olovem, je považováno za jeden z hlavních faktorů, které přispěly k pádu Říma (Niragu 1994). Mezi environmentálními archeology navíc panuje stále větší shoda v tom, že řada starověkých společností, včetně Babylonské říše, se mohla zhroutit v důsledku zhoršení životního prostředí.“ (Mebratu, 1998)

Udržitelnost – etymologie pojmu

- „udržitelnost“ – sustainable – latina: sustinere = podporovat, udržovat, zadržovat, podržet si
- = udržovat v bytí, způsobit pokračování v určitém stavu, udržovat nebo udržovat na správné úrovni nebo úrovni, zachovat stav
- „1610, "nesitelný", přijatelný, únosný - dnes zastaralý význam, od sustain + -able. Doloženo od r. 1845 ve významu "obhajitelný, schopný vydržet"; do r. 1965 s významem "schopný pokračovat na určité úrovni".
- koncem 13. stol. sustenen, přechodník, "poskytovat životní potřeby";
- počátkem 14. stol. jako "dávat oporu; fyzicky podpírat, držet ve vzpřímené poloze; poskytovat pomoc; udržovat (spor apod.) v chodu", z kmene starofrancouzského sostenir, sustenir "držet, snášet; trpět, snášet" (13. stol.), z latinského sustinere "držet, vzpřímeně držet; vybavit podpůrnými prostředky; snášet, podstupovat, snášet".
- Jedná se o asimilovanou podobu sub "nahoru zdola" (viz sub-) + tenere "držet" (z PIE kořene *ten- "natahovat").
- Význam "pokračovat, udržet" (činnost apod.) je z počátku 14. stol.
- Význam "vydržet (bolestivé strádání, otřes) bez selhání nebo podlehnutí" je z cca 1400. Právní význam "uznat za správný a platný" je z počátku 15. stol.
- Přídavné jméno sustained s minulým příčestím je k r. 1775 ve významu "udržovaný nebo udržovaný rovnoměrně", původně o notách; sustaining pedál klavíru se tak nazývá k r. 1889.“ překlad z <https://www.etymonline.com/word/sustainable>

Růst a/nebo rozvoj?

- Konec 18. století – začátek 19. století – nezaměstnanost, chudoba, nemoci
- Thomas Robert Malthus (1766-1834) - první ekonom, který předpověděl **limity růstu** způsobené nedostatkem zdrojů
- Autor populační teorie - neřesti a bída, které sužují společnost, nejsou způsobeny špatnými lidskými institucemi, ale jsou způsobeny plodností lidského rodu
 - růst počtu lidí - geometricky; živobytí se zvyšuje nanejvýš aritmeticky
- Zásadním nedostatkem této teorie je, že v obou případech bylo téma klesajících výnosů definováno na základě zachování fixní křivky celkové produkce. Ve skutečnosti technické inovace, např. používání hnojiv, posunuly křivku celkové produkce směrem nahoru, čímž zvýšily produkci na jednotku vstupu **a vyrovnaly, nikoli však odstranily**, tendenci ke klesajícím výnosům. (Mebratu, 1998)
- NERŮST

Udržitelnost a rozvoj **čeho**?

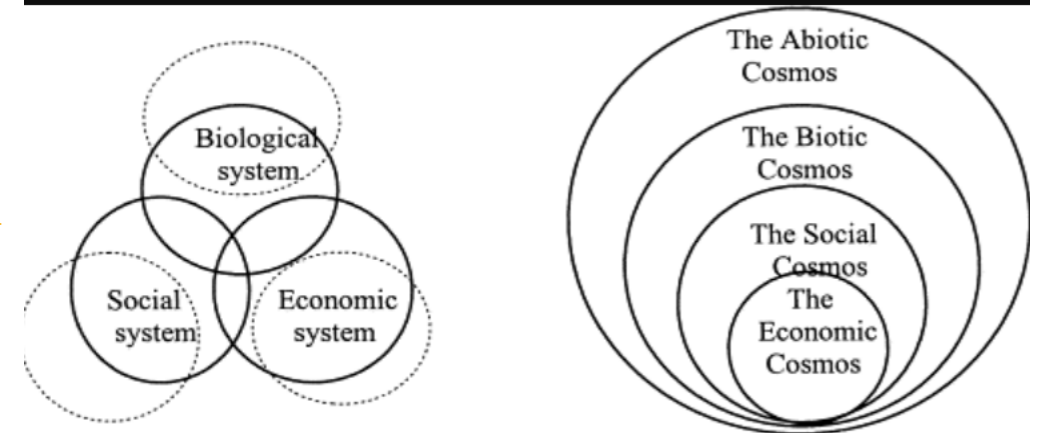
Michigan State University

- Environment, ekologie..... a organizace?:
- Prostředí (environment) = souhrn okolních věcí, podmínek nebo vlivů; okolí, miliéu; komplex fyzikálních, chemických a biotických faktorů (jako je klima, půda a živé organismy), které působí na organismus nebo ekologické společenství a v konečném důsledku určují jeho podobu a přežití.; souhrn sociálních a kulturních sil/faktorů, které utvářejí život člověka nebo populace/komunity." <https://www.merriam-webster.com/dictionary/environment>
- = podmínky, ve kterých žijeme nebo pracujeme, a způsob, jakým ovlivňují to, jak se cítíme nebo jak efektivně můžeme pracovat <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/environment>
- ekologie: "obor biologie zabývající se vztahy a interakcemi mezi organismy a (přírodním) prostředím; soubor vztahů existujících mezi organismy a jejich prostředím". (Mebratu, 1998)
- Enviromentální problémy zahrnují ekonomické, sociální, politické a kulturní problémy v rámci lidského světa (vesmíru) vedle ekologických problémů mezi lidmi a přírodním světem (vesmírem) (Mebratu, 1998)

Biotický kosmos – živé prvky (rostliny, zvířata (včetně lidí), houby, bakterie, viry a prvoky.

Abiotický kosmos – neživé prvky (vzduch a jeho proudění, chemické a fyzikální složení či struktura půdy, slunko a jeho záření, tlak, vlhkost, horniny...)

Který model je správný pro správné uchopení udržitelnosti a „řízení“ (?) udržitelného rozvoje organizace?

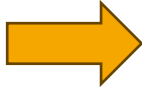

The Dominant model

The Cosmic Interdependence

(Mebratu, 1998)

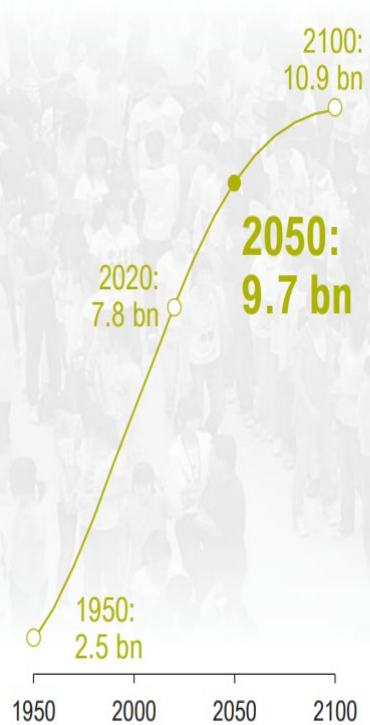
Udržitelnost a udržitelný rozvoj – proč zájem?

- 2 zásadní důvody: rychlost a rozsah změn a dopadů v rámci:
 - růstu populace
 - růstu globalizace
 - růstu čerpání přírodních zdrojů
 - odlesňování
 - růst zemědělské produkce a její charakter
 - růstu konzumerizmu
-
- Vyčerpání zdrojů
Růst množství odpadu
Snižování biodiverzity
Zvyšování znečištění ovzduší
- zpráva Světové banky: *Falling Long-Term Growth Prospects: Trends, Expectations, and Policies (2023)*, 564 s. <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/fe0880d1-ffbf-430f-bab4-d3dbdda7470e/content> :
 - výrazně zpomalený růst světové ekonomiky: stárnutí pracovní síly, klimatické změny, nezdravý bankovní sektor, nižší investice, válka na Ukrajině...válka v Izraeli (?)
 - UN Environment's Global Resources Outlook 2019, který připravil Mezinárodní panel pro zdroje, zkoumá trendy v oblasti přírodních zdrojů a odpovídající vzorce jejich spotřeby od 70. let 20. století. Hlavní zjištění:
 - těžba a zpracování materiálů, paliv a potravin se podílí na polovině celkových globálních emisí skleníkových plynů a z více než 90 % na ztrátě biologické rozmanitosti a nedostatku vody.
 - těžba zdrojů se od roku 1970 více než ztrojnásobila, včetně pětinasobného nárůstu využívání nekovových nerostů a 45% nárůstu využívání fosilních paliv
 - do roku 2060 by se celosvětová spotřeba materiálů mohla zdvojnásobit na 190 miliard tun (z 92 miliard), zatímco emise skleníkových plynů by se mohly zvýšit o 43 procent. <https://www.unep.org/news-and-stories/story/were-gobbling-earths-resources-unsustainable-rate>

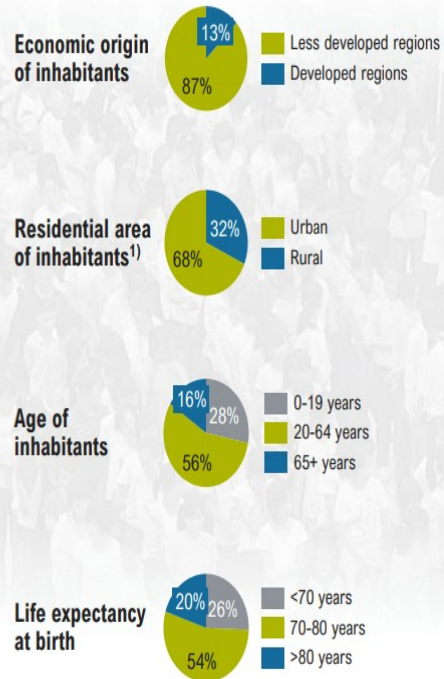
Globalization Era	Age of Discovery (15 th -18 th century)	Globalization 1.0 (19 th century - 1914)	Globalization 2.0 (1945-1989)	Globalization 3.0 (1989-2008)	Globalization 4.0
Leading Exports	Raw Material / Basic Goods	Textiles / Industrial Goods	Factories	Global Supply Chain	Digital Goods / Services
Leading Nations	Spain, Portugal, UK, Netherlands	UK	USA, China	USA	USA, China
Exports as % World GDP	<5%	6-14%	5-15%	15->>20%	?
Enabling Era	Scientific Revolution (15 th -17 th century)	1st Industrial Revolution (1780s-mid 19 th century)	2 nd Industrial Revolution (1870s-1910s)	3 rd Industrial Revolution (1960s-1990s)	4 th Industrial Revolution (2000s-2010s)
Enabling Innovations	Sailing ships, Compass	Steam engine, Railways, Steamships	Trucks, Airplanes	Internet, Space exploration	AI, Robotics, Cloud computing
Characterizing GDP Trend	Europe ↗	Britain ↗↗	World ↗	United States ↗↗↗	China ↗↗↗↗

<https://www.weforum.org/agenda/2019/01/how-globalization-4-0-fits-into-the-history-of-globalization/>

Evolution of world population 1950-2100 [bn]

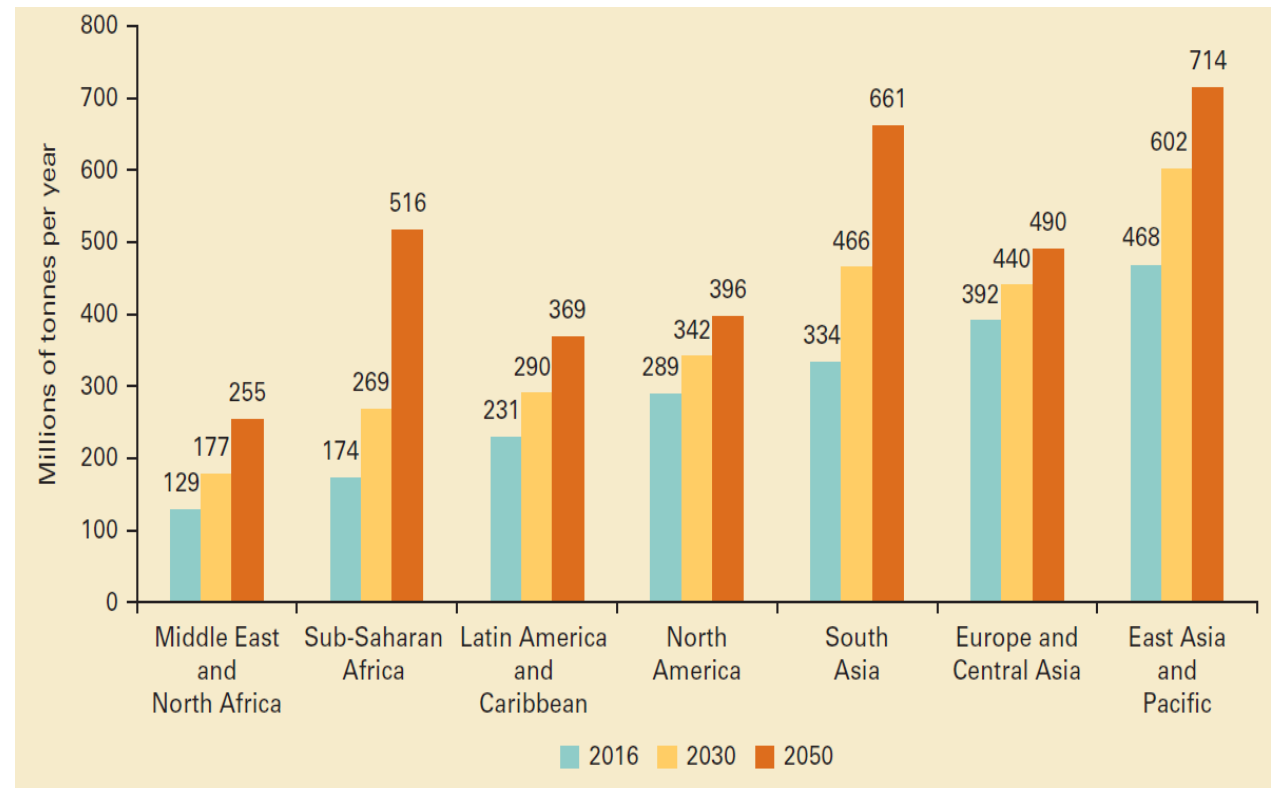

Global population characteristics 2050 [%]

1) The definition of urban areas follows the definitions that are used in each country
Sources: UN Population Division; Roland Berger

<https://finlord.cz/2022/03/vyvoj-globalni-populace-109-miliardy-lidi-roce-2100/>

https://datatopics.worldbank.org/what-a-waste/trends_in_solid_waste_management.html

Co hrozí udržitelnému růstu?

- Nebude z čeho růst
- Nebude možné udržení stavu

Společnost (jako taková), podniky, jednotlivci

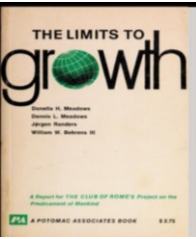
Vývoj...v tabulce

Occurrences	Year	Author and year
Hans Carl Von Carlowitz in Germany, influenced by Evelyn's (1664) and Colbert's (1669) ideas about rapid forest devastation in Europe, published the book <i>Sylvicultura Oeconomica oder Anweisung zur wilden Baumzucht</i> , which focuses on the scarcity of wood, demonstrating alternatives for efficient consumption, reuse of energy, reforestation and substitution of wood for fossil energy, in a search for balance between the cutting and the renovation of wood, seeking its continuous and perpetual use.	1713	Grober (2007) Pisani (2006)
Rachel Carson publishes <i>Silent Spring</i> , in which she demonstrates the use of insecticides and pesticides, and exposes the soil, air, water, as well as human, animal and vegetation degradation caused by them.	1960	Carson (1962)
United Nations Conference on the Human Environment (UNCHE), held in Stockholm, focused on the idea of sustainability, demonstrated that it would be possible to reach economic and industrial growth without harming the environment. This conference originated Meadows' (2004) book <i>The Limits of Growth</i> , which focused on industrial acceleration, population growth, undernourishment, non-renewable resource depletion and environmental degradation.	1972	UNCHE (1972)
World Commission on Environment and Development (WCED or Brundtland Commission) presented the report <i>Our Common Future</i> , developed by the United Nations (UN), centered on the needs and interests of humanity, the security of global patrimony for future generations and on the redistribution of resources to the poorest nations.	1987	WCED (1987)
United Nations Conference on Environment and Development (UNCED), known as Eco-92 or Rio-92, sought to conciliate social-economic development with accountability and environment preservation. In Rio-92, were elaborated: a) the Rio declaration that establishes international agreements to protect and respect the integrity of ecology and global development, starting with environmental management and sustainable development; and b) Agenda 21, which is centered on the implementation of programs and environmental policies.	1992	UNCED (1992)
Rio+10, held in Johannesburg (South Africa), centered on the annihilation of poverty and defined that sustainable development has three-pillar formation (<i>Triple Bottom Line</i>): environmental, social and economic.	2002	Rio+10 (2002)
United Nations Conference on Sustainable Development (UNCSD), in Rio de Janeiro, known as Rio+20, focused on the renewal of the commitment on sustainable development formalized in many countries in previous conferences. This conference originated the document entitled <i>The future we want</i> , with a primary focus on issues such as the use of natural resources, and social issues like lack of housing.	2012	UNCSD (2012)

a dál...Agenda 2030 a cirkulární ekonomika.....

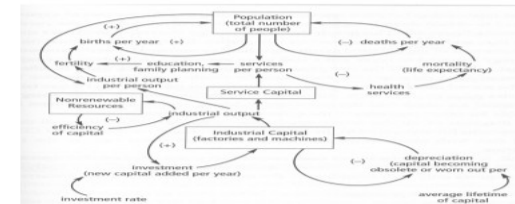
Feil a Schreiber, 2017

Vývoj

Římský klub (<https://clubofrome.org/>) – globální think tank (vznik - 1968)

- 1972 - zpráva „**Meze růstu**“ (Meadows et al. „*The limits to growth: a report for the club of Rome's project on the predicament of mankind.*“)
- - scénáře vývoje lidstva – zejména neobnovitelné zdroje – „vytvořené pomocí počítačového modelu World3 (MIT) s použitím vysoce agregovaných indikátorů. ...Model World3 v základním scénáři (BAU – Business as Usual) indikoval, že přinejmenším do roku 2020 nebo 2030 může rychlost čerpání neobnovitelných zdrojů růst. Pokud však budou zachovány dosavadní trendy, zhruba v polovině století globální ekonomický systém narazí na nedostatek surovin.“
- Kromě základního scénáře bylo vypracováno i několik alternativních scénářů vycházejících z rozdílných politických preferencí. Cílem bylo nalézt odpověď na otázku, za jakých podmínek je možný **udržitelný rozvoj lidstva**. K tomu vedou dvě alternativy: výrazná redukce populace, nebo omezení materiální spotřeby ve vyspělých zemích na takovou úroveň, aby podobné úrovně mohli dosáhnout i lidé v rozvojových zemích. Jedním z hlavních sdělení Mezí růstu je, že **čím dříve lidstvo začne usilovat o udržitelný rozvoj, tím nižší budou náklady. Zároveň se redukuje i rizika**“. <https://oze.tzb-info.cz/10868-meze-rustu-a-jejich-dezinterpretace>
- Testování různých zásahů do systému: kontrola porodnosti stabilizována průmyslová produkce, snížení emisí, rychlý vývoj technologií pro snížení eroze a lepší využití zdrojů
- Limity uvažované v modelech: kultivovaná země, úrodnost půdy, dosažitelná úroda, neobnovitelné zdroje, schopnost absorbovat znečištění ažádné války, nepokoje, epidemie, ...
- V r. 2004 revidovaná a znovu vydaná a v r. 2022 stručná studie (<https://vesmir.cz/cz/casopis/archiv-ca>)

vývoj

- 1972 - Deklarace Konference Organizace spojených národů o životním prostředí, resp. Stockholmská deklarace (*anglicky: Declaration Of The United Nations Conference On The Human Environment* či *Stockholm Declaration*) je dokument, který přijala OSN. Stockholmská deklarace je první dokument mezinárodního významu, který přiznává lidstvu právo na zdravé životní prostředí. Deklarace je zároveň základním dokumentem pro další vývoj mezinárodního práva a dalších aktivit v oblasti životního prostředí.

https://cs.wikipedia.org/wiki/Deklarace_Konference_Organizace_spojen%C3%BDch_n%C3%A1rod%C5%AF_o_%C5%BEivotn%C3%ADm_prost%C5%99ed%C3%AD

- uznala "význam environmentálního managementu a využití environmentálního hodnocení jako nástroje řízení".
- 1980 – Mezinárodní svaz na ochranu přírody – IUCIN, Program OSN na ochranu životního prostředí – UNEP a Světový fond na ochranu přírody – WWF) „World conservation strategy. Living Resource Conservation for Sustainable Development“ = životní prostředí – použitý pojem udržitelný rozvoj <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/WCS-004.pdf>

Udržitelný rozvoj – vývoj snah

Gro Harlem Brundtland – 1986 založila Komisi OSN pro životní prostředí a rozvoj

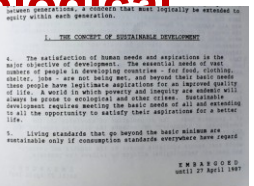
(UN) [World Commission on Environment and Development](#) WCED) – předsedkyně

<https://youtu.be/ZNTw3kyQkyl>

1987 – vydaná zpráva “Naše společná budoucnost (*Our Common Future* - Brundtland Report) <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>

Úkol Komise – vytvořit „**Globální agendu změny**“ (“*A global agenda for change*„):

- navrhnout **dlouhodobé environmentální strategie pro dosažení udržitelného rozvoje** do roku 2000 a později;
- doporučit způsoby, jakými lze péči o životní prostředí promítnout do větší spolupráce mezi rozvojovými zeměmi a mezi zeměmi na různých stupních hospodářského a sociálního rozvoje a jak vést k dosažení společných a vzájemně se podporujících cílů, které zohledňují vzájemné vztahy mezi lidmi, zdroji, životním prostředím a rozvojem;
- zvážit způsoby a prostředky, kterými může mezinárodní společenství účinněji řešit problémy životního prostředí;
- a pomoci definovat společné vnímání dlouhodobých problémů životního prostředí a odpovídající úsilí potřebné k úspěšnému řešení problémů ochrany a zlepšování životního prostředí, dlouhodobý program činnosti v nadcházejících desetiletích a aspirační cíle pro světové společenství.
- 27. *Humanity has the ability to make development sustainable to ensure that it meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs. The concept of sustainable development does imply **limits** - not absolute limits but **limitations imposed by the present state of technology and social organization on environmental resources and by the ability of the biosphere to absorb the effects of human activities. But technology and social organization can be both managed and improved to make way for a new era of economic growth.***
- 30.... sustainable development is not a fixed state of harmony, but rather **a process of change in which the exploitation of resources, the direction of investments, the orientation of technological development, and institutional change are made consistent with future as well as present ne**

Udržitelný rozvoj – vývoj snah

„**Naše společná budoucnost**“ - definice UR: Sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.....rozvoj, který naplňuje současné potřeby aniž by omezoval schopnost budoucích generací naplnit jejich potřeby.

Základní politiky globální agendy - témata:

- 1. Obyvatelstvo a lidské zdroje
- 2. Potravinová bezpečnost: Udržení potenciálu
- 3. Druhy a ekosystémy: zdroje pro rozvoj
- 4. Energie: volby pro životní prostředí a rozvoj
- 5. Průmysl: Vyrábět více s menším množstvím
- 6. Městská výzva (výzva pro města – urban challenge)

Oblasti
odpovědnosti
podniků
(nejenom)

Udržitelný rozvoj – vývoj snah

1992 – **Agenda 21** - programový dokument OSN (UN Conference on Environment and Development (UNCED))

a jeden ze základních textů udržitelného rozvoje schválený na Konferenci (sumitu) OSN o životním prostředí a rozvoji (zvanou též Summit Země) – Rio de Janeiro = **akční plán**:

- „**Sociální a ekonomické rozměry** (společenská a ekonomická sekce - témata: chudoba, zdraví, demografie, lidská sídla). Tato část je rozdělena do šesti podčástí, které se zabývají následujícími tématy a oblastmi: mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti chudobě, změna vzorců spotřeby, demografická problematika a integrace životního prostředí a rozvoje do politického rozhodování.
- **Uchování a šetrné využívání zdrojů a hospodaření s nimi ve prospěch rozvoje** (ochrana a správa přírodních zdrojů - témata: atmosféra, deštné pralesy, oceány, radioaktivní odpad, biodiverzita). Druhá a nejdelší část, obsahuje třináct kapitol, které pojednávají o ochraně ekosystémových služeb. Důraz je kladen především na ochranu atmosféry, problematiku hospodaření s územními zdroji (deforestace a desertifikace), uchování biodiverzity, ochranu vodních zdrojů, environmentálně šetrnější nakládání s odpady a chemickými látkami, environmentálně šetrnější využívání biotechnologií a podporu udržitelného rozvoje zemědělství a venkova.
- **Posilování úlohy důležitých skupin** (témata: ženská hnutí, ochrana dětí, dělníci a zemědělci v rozvojových zemích). Zabývá se - ve svých deseti podčástech - potřebou podpory tzv. stakeholderů a identifikuje devět hlavních skupin, na které je třeba zaměřit pozornost. Následuje popis úlohy jednotlivých aktérů v udržitelném rozvoji (tedy žen, dětí a mládeže, domorodých obyvatel, nevládních organizací, pracujících a jejich odborů, podnikatelského sektoru, vědecké a technické sféry a úlohu zemědělců). V rámci dvacáté osmé kapitoly (Iniciativy místních úřadů na podporu Agendy 21) deklaruje nezbytnost řešení lokálních problémů na lokální úrovni (**Místní Agenda 21**).
- **Prostředky implementace** (témata: financování projektů, právní mechanismy, veřejná informovanost). Zaměřuje se na praktické možnosti podpory prosazování jednotlivých aspektů udržitelného rozvoje. V osmi kapitolách apeluje na klíčové oblasti, které je třeba využít (jsou to především finanční zdroje, vědecká kooperace, podpora vzdělávání a výměny informací, mezinárodní spolupráce).“
https://cs.wikipedia.org/wiki/Agenda_21
-mimo to v r. 1994 - **Deklarace o životním prostředí a rozvoji (Charta Země – Earth Charter)** obsahující 16 principů trvale udržitelného rozvoje (vytvořena za podpory Maurice Stronga (generální sekretář sumitu v Rio de Janeiro), Michaila Gorbačova a Nizozemské vlády – výsledek iniciativy občanské společnosti (<https://earthcharter.org/about-us/history/>)

Udržitelný rozvoj - současnost

2015 – Valné shromáždění OSN – **Agenda 2030** (<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>)

- „**17 Cílů udržitelného rozvoje** (Sustainable Development Goals, SDGs) a **169 specifických podcílů**, vstoupily v platnost k 1. lednu 2016 a všechny členské státy OSN je mají naplnit do roku 2030. Cílem Agendy 2030 je do této doby docílit udržitelného rozvoje v těchto oblastech:
- **Lidé** – vymýcení chudoby a hladu ve všech jejích formách a rozměrech a umožnění všem lidem na světě, aby naplnili svůj potenciál v důstojnosti, rovnosti a zdravém životním prostředí.
- **Planeta** – ochrana planety před jejím poškozením, včetně udržitelné spotřeby a výroby a čerpání přírodních zdrojů a podnikání urgentních kroků v rámci klimatické změny.
- **Prosperita** – zajištění prosperity a životního naplnění pro všechny, včetně toho, že ekonomický, sociální a technologický rozvoj půjde ruku v ruce s přírodou.
- **Mír** – zajištění mírumilovných, spravedlivých a inkluzivních společností, které jsou oproštěny od strachu a násilí.
- **Partnerství** – vytvoření „globálního partnerství pro udržitelný rozvoj“ založeném na posílené globální solidaritě zaměřené především na potřeby nejchudších a nejvíc ohrožených lidí se zapojením všech zemí, akterů a lidí.
- **Ústředním heslem Agendy 2030 je „Leave no one behind“ (Neopominout nikoho).**
- **Agenda stojí na třech pilířích – ekonomickém, sociálním a environmentálním. Tyto pilíře jsou neoddělitelně propojené a navzájem se doplňují.**
- Cíle udržitelného rozvoje nefungují samy o sobě. Každý cíl spadá do dvou nebo i tří pilířů (například SDG 13, Klimatická opatření, se týká ekonomického i environmentálního pilíře). Cíle se navzájem doplňují, a tvoří tedy ucelený a propojený systém rozvoje.
- Agenda 2030 klade důraz na jasná **data a pravidelný monitoring jejího naplňování**. Představitelé států se každý rok červenci scházejí na Politickém fóru na vysoké úrovni (High-Level Political Forum), které slouží jako platforma pro prezentaci tzv. národních dobrovolných reportů. Sdílejí spolu zde zkušenosti z realizace a naplňování SDGs v jednotlivých zemích. **Česká republika se přezkumu zúčastnila v roce 2021 – po druhé** [https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/novinky/narodni-dobrovolny-prezkum-agendy-2030-\(vnr\)-je-pr](https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/novinky/narodni-dobrovolny-prezkum-agendy-2030-(vnr)-je-pr)
- Na půdě OSN je průběžně vyjednávána a zpřesňována sada indikátorů pro měření pokroku v naplňování SDGs. Mezi nejvýznamnější publikace, které analyzují pokrok v naplňování Agendy 2030 na úrovni jednotlivých států v mezinárodním srovnání, patří **SDG Index a Dashboard** <https://sdgindex.org/> a studie OECD **Measuring Distance to SDGs Targets.**“ https://www.mzp.cz/cz/agenda_2030

CÍLE
UDRŽITELNÉHO
ROZVOJE

1 KONEC
CHUDOBY

2 KONEC
HLADU

3 ZDRAVÍ
A KVALITNÍ ŽIVOT

4 KVALITNÍ
VZDĚLÁNÍ

5 ROVNOST
MUŽŮ A ŽEN

6 ČISTÁ VODA,
KANALIZACE

7 DOSTUPNÉ
A ČISTÉ ENERGIJE

8 DŮSTOJNÁ PRÁCE
A EKONOMICKÝ RŮST

9 PRŮMYSL, INOVACE
A INFRASTRUKTURA

10 MĚNĚ
NEROVNOSTÍ

11 UDRŽITELNÁ
MĚSTA A OBCE

12 ODPOVĚDNÁ
VÝROBA
A SPOTŘEBA

13 KLIMATICKÁ
OPATŘENÍ

14 ŽIVOT
VE VODĚ

15 ŽIVOT
NA SOUŠI

16 MÍR,
SPRAVEDLNOST
A SILNÉ INSTITUCE

17 PARTNERSTVÍ
KE SPLNĚNÍ CÍLŮ

<https://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/>

Reporty o vývoji

The screenshot shows the dashboard for the Sustainable Development Report 2022. The header includes the logo and navigation links: Chapters, Rankings, Interactive Map, Country Profiles, Data Explorer, and Downloads & Materials. The main content area features a large graphic of the report cover on the left, which is titled "Sustainable Development Report 2022" and includes the subtitle "From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond". To the right of the cover, the title "Sustainable Development Report 2022" is displayed in large blue text, followed by the subtitle. Below this, there are two buttons: "READ REPORT" and "EXPLORE DATA".

The screenshot shows the dashboard for the Sustainable Development Report 2023. The header is similar to the 2022 version, with the logo and navigation links. A yellow banner below the header contains the text "Learn more about SDSN's new SDG Transformation Center [HERE](#)". The main content area features a large graphic of the report cover on the left, titled "Sustainable Development Report 2023" with the subtitle "Implementing the SDG Stimulus". To the right, the title "Sustainable Development Report 2023" is displayed in large white text, followed by the subtitle. Below this, there are two buttons: "READ REPORT" and "EXPLORE DATA".

<https://dashboards.sdgindex.org/>

Témata pro podporu financování cílů

- 1. Education and social protection to achieve universal secondary education (SDG 4) and poverty reduction (SDG 1)
- 2. Health systems to end the pandemic and to achieve Universal Health Coverage (SDG 3)
- 3. Zero-carbon energy and circular economy to decarbonize and slash pollution (SDG 7, SDG 12, SDG 13)
- 4. Sustainable food, land use, and protection of biodiversity and ecosystems (SDG 2, SDG 13, SDG 15)
- 5. Sustainable urban infrastructure, including housing, public transport, water, and sewerage (SDG 11)
- 6. Universal digital services (SDG 9) to support all other SDG investments, including online education, telemedicine, e-payments, e-financing, and e-government services. (SDG 2022 report, s. 2)

SUSTAINABLE DEVELOPMENT REPORT

Chapters Rankings Interactive Map Country Profiles Data Explorer Downloads & Materials

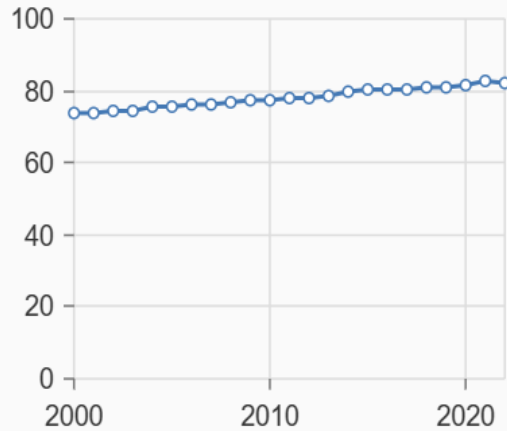
SDR 2023

Overall score

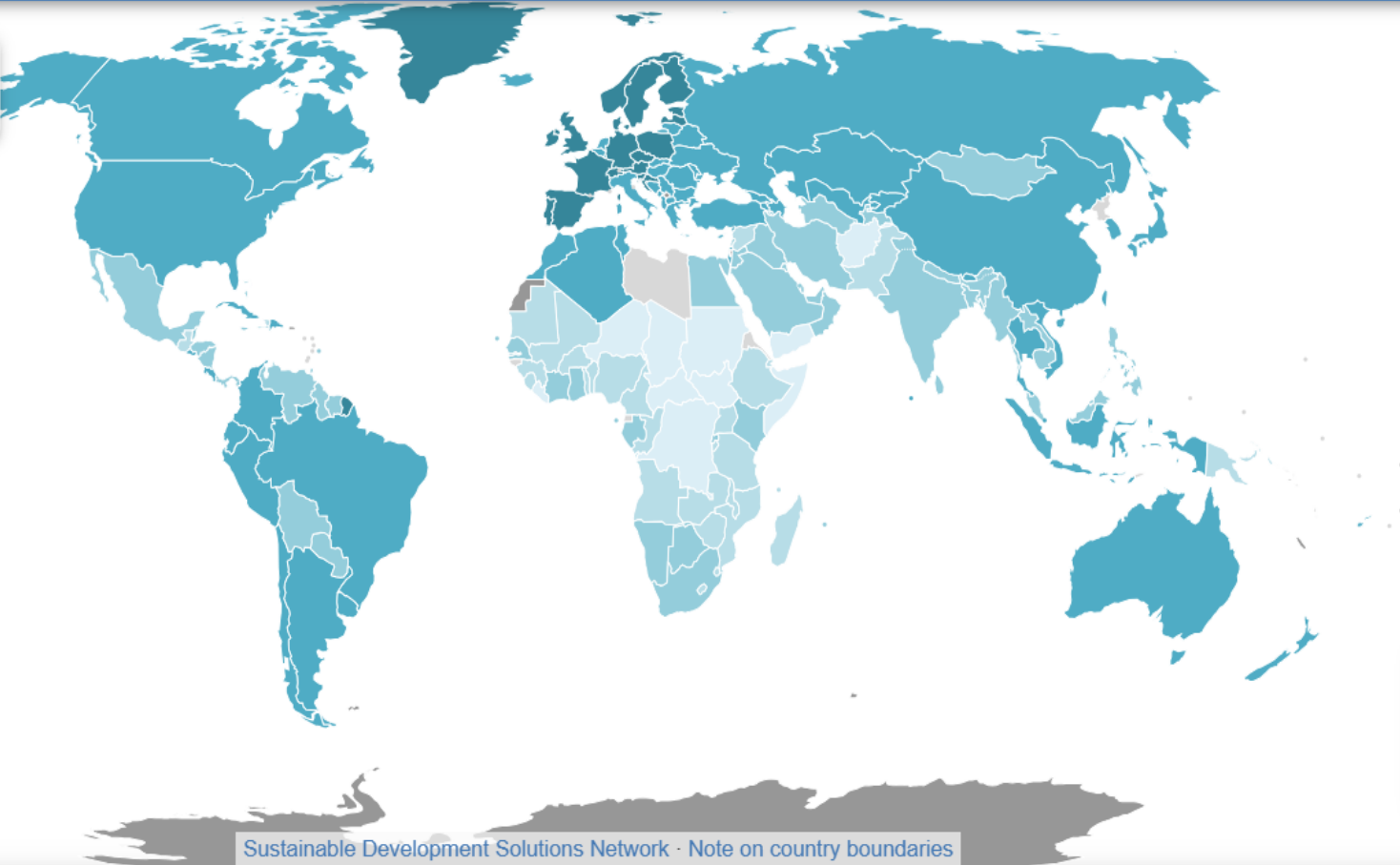
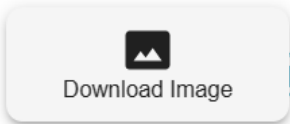
Czechia

Score: 81.87/100

Rank: 8/166

For countries with missing data, the most recent year of the backdated SDG Index Score may differ slightly from the published SDG Index Score.

Sustainable Development Solutions Network · Note on country boundaries

Select one of the SDGs to see it on the map

- 1 NO POVERTY
- 2 ZERO HUNGER
- 3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING
- 4 QUALITY EDUCATION
- 5 GENDER EQUALITY
- 6 CLEAN WATER AND SANITATION
- 7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY
- 8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH
- 9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE
- 10 REDUCED INEQUALITIES
- 11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES
- 12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION
- 13 CLIMATE ACTION
- 14 LIFE BELOW WATER
- 15 LIFE ON LAND
- 16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS
- 17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

Udržitelný rozvoj

Agenda 2030 a Česká republika

- **Strategický rámec Česká republika 2030** ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/\\$FILE/OUR_Strategicky_ramec_20181015.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/$FILE/OUR_Strategicky_ramec_20181015.pdf)) - přijatý vládou v roce 2017. V roce 2018 - schválena **Implementace Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj v České republice**. Slouží jako převodník plnění jednotlivých Cílů udržitelného rozvoje pro státní správu včetně identifikace vazeb na samotný Strategický rámec Česká republika 2030 a mezer mezi podcíli Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj, které Česká republika 2030 nepokrývá.
- Výběr relevantních cílů a podcílů pro ČR - základní úkoly na domácí i zahraniční úrovni

Implementace Agendy v ČR (příklady):

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/\\$FILE/OUR_ImplementaceAgendy2030_20190121.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/$FILE/OUR_ImplementaceAgendy2030_20190121.pdf)

- SDG 1 Vymýtit chudobu ve všech jejích formách všude na světě:
 - Opatření ve vnitřní dimenzi zaměřovat zejména na osoby a skupiny osob nejvíce ohrožené příjmovou chudobou (senioři a seniorky – zejména samostatně žijící, neúplné rodiny, rodiny se třemi a více dětmi, samostatně žijící osoby s nízkými příjmy, osoby zdravotně postižené a rodiny se členem se zdravotním postižením), osoby ohrožené diskriminací a osoby ohrožené sociálním vyloučením
- SDG 2 Vymýtit hlad, dosáhnout potravinové bezpečnosti a zlepšení výživy, prosazovat udržitelné zemědělství:
 - Podporovat vědu a výzkum v zemědělství a opatření zaměřená na zvýšení produkčního potenciálu a technologií, které přispívají k **potravinovému zabezpečení ČR, tj. k zajištění dostatečného množství produkce a dostupnosti kvalitních a bezpečných potravin tuzemského původu;**
 - Zachovat systém **dotovaného školního stravování;**
 - Aktivně se podílet na vytváření globálního prostředí podporujícího udržitelný rozvoj, především pak předcházet obchodním omezením a pokřivením na světových zemědělských trzích, stejně jako spekulativnímu chování, **dvojí kvalitě potravin**, různým formám dumpingu a dalším formám tržních nedokonalostí a tržních selhání.
- SDG 3 Zajistit zdravý život a zvyšovat jeho kvalitu pro všechny v jakémkoli věku:
 - Podporovat začlenění osob s fyzickým či psychickým onemocněním do běžného života, včetně podpory zaměstnanosti, destigmatizace a deinstitucionalizace, zajištění komplexnosti péče, integrace zdravotního a sociálního přístupu a prevence
- SDG 4 Zajistit **inkluzivní a spravedlivé kvalitní vzdělávání** a podporovat příležitosti celoživotního vzdělávání pro všechny :
 - **V oblasti dalšího vzdělávání klást důraz na pracovní flexibilitu, a to s ohledem na předpokládaný vývoj pracovního trhu a stávající demografický vývoj společnosti**
 - Podporovat rovný a cenově dostupný přístup k inkluzivnímu a kvalitnímu vzdělání v rozvojových zemích vč. poskytování vládních stipendií;
 - **Podporovat environmentální vzdělávání a vzdělávání k udržitelnému rozvoji**

Udržitelný rozvoj

Implementace Agendy v ČR (příklady):

- SDG 6 Zajistit dostupnost vody a sanitačních zařízení pro všechny a udržitelné hospodaření s nimi:
 - Podporovat začleňování veřejnosti a místních komunit do rozhodovacích procesů v oblasti využívání vodních zdrojů;
 - Zajistit bezplatnou dostupnost hygienických a sanitačních zařízení pro osoby bez domova v průběhu celého dne
- SDG 7 Zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie pro všechny:
 - Podporovat využívání obnovitelných zdrojů energie a zajistit podmínky pro ukládání energie (fotovoltaika na střechách a opláštění budov, udržitelné využití biomasy pro výrobu tepla nebo kogeneraci) a rozvoj účinných soustav zásobování tepelnou energií. Investovat do energetických úspor, snižování energetické náročnosti a budování tzv. chytrých sítí (smart grids).
- SDG 8 Podporovat trvalý, inkluzivní a udržitelný hospodářský růst, plnou a produktivní zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny:
 - Posilovat sektor endogenních firem (tj. firem, jejichž strategie a obchod jsou řízeny z ČR) a přidanou hodnotu českých podniků;
 - Opatření na podporu zaměstnanosti zaměřovat na osoby nejvíce ohrožené na trhu práce (osoby nad 55 let, osoby do 25 let, osoby se zdravotním postižením, osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené a osoby s nízkou kvalitací)
- SDG 9 Vybudovat odolnou infrastrukturu, prosazovat inkluzivní a udržitelnou industrializaci a podporovat inovace:
 - Podporovat transfer znalostí mezi veřejným a soukromým sektorem a akademickou sférou

Udržitelný rozvoj

Implementace Agendy v ČR (příklady):

- SDG 11 Vytvořit inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná města a obce:
 - Zavést efektivní systém sociálního bydlení;
 - Podporovat opatření zaměřená na prevenci kriminality a bezdomovectví
 - Využívat dalších možností financování obnovy kulturních památek a podpory kulturního dědictví venkova;
 - V souladu s balíčkem EU k oběhovému hospodářství **skládkovat do roku 2035 maximálně 10 % komunálních odpadů** (v souladu s platnou právní úpravou v oblasti odpadového hospodářství naplnit zákaz skládkování smíšeného komunálního odpadu a recyklovatelných odpadů od roku 2024)
- SDG 12 Zajistit udržitelnou spotřebu a výrobu:
 - **Plošně a cíleně aplikovat podmínky pro oběhové hospodářství do národní legislativy (ekodesign, výroba z udržitelných zdrojů, důraz na kvalitu, opravitelnost, recyklovatelnost, podpora re-use center a knihoven věcí aj.);**
 - **Podporovat vzdělávání a rozvoje kompetencí v oblasti oběhového hospodářství na všech úrovních;**
 - **Podporovat zabraňování plýtvání potravinami lepší informovaností jejich spotřebitelů, popř. využíváním potravinových bank;**
 - Vyhodnotit a aktualizovat **Rámcový program udržitelné spotřeby a výroby České republiky** <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mzp/strategie/ramec-programu-udrzitelne-spotreby-a-vyroby-cr-2006?typ=struktura>
- SDG 15 Chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně hospodařit s lesy, potírat rozšiřování pouští, zastavit a následně zvrátit degradaci půdy a zastavit úbytek biodiverzity:
 - V souvislosti s klimatickou změnou zefektivnit a zrychlit komplexní pozemkové úpravy jako opatření pro ochranu půdy;
 - Zmírňovat tlak na ekosystémy plynoucí z rozvoje cestovního ruchu, především v citlivých horských oblastech;
 - V souladu se zjištěními České inspekce životního prostředí efektivně bojovat s nelegálním obchodem s komoditami a výtažky z ohrožených druhů zvířat a rostlin
- SDG 16 Podporovat mírové a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, zajistit všem přístup ke spravedlnosti a vytvořit efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních:
 - Účinně bojovat s korupcí, včetně podpory institucí veřejné správy korupci potlačovat (např. etické kodexy, protikorupční školení atd.)

Definice udržitelného rozvoje

period 1987 – 2015

Authors/publication and year	Meaning and understanding of sustainable development
WCED, 1987	Sustainable development is a development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.
Pearce et al., 1989	Sustainable development implies a conceptual socio-economic system which ensures the sustainability of goals in the form of real income achievement and improvement of educational standards, health care and the overall quality of life.
Harwood, 1990	Sustainable development is unlimited developing system, where development is focused on achieving greater benefits for humans and more efficient resource use in balance with the environment required for all humans and all other species.
IUCN, UNDP & WWF, 1991	Sustainable development is a process of improving the quality of human life within the framework of carrying capacity of the sustainable ecosystems.
Lele, 1991	Sustainable development is a process of targeted changes that can be repeated forever.
Meadows, 1998	Sustainable development is a social construction derived from the long-term evolution of a highly complex system – human population and economic development integrated into ecosystems and biochemical processes of the Earth.
PAP/RAC, 1999	Sustainable development is development given by the carrying capacity of an ecosystem.
Vander-Merwe & Van-der-Merwe, 1999	Sustainable development is a programme that changes the economic development process to ensure the basic quality of life, protecting valuable ecosystems and other communities at the same time.
Beck & Wilms, 2004	Sustainable development is a powerful global contradiction to the contemporary western culture and lifestyle.
Vare & Scott, 2007	Sustainable development is a process of changes, where resources are raised, the direction of investments is determined, the development of technology is focused and the work of different institutions is harmonized, thus the potential for achieving human needs and desires is increased as well.
Sterling, 2010	Sustainable development is a reconciliation of the economy and the environment on a new path of development that will enable the long-term sustainable development of humankind.
Marin et al., 2012	Sustainable development gives a possibility of time unlimited interaction between society, ecosystems and other living systems without impoverishing the key resources.
Duran et al., 2015	Sustainable development is a development that protects the environment, because a sustainable environment enables sustainable development.

Source: interpretation of author according to the sources

Tomislav, 2018

Udržitelnost a udržitelný rozvoj organizace/podniku – zásadní otázky

- Co a jak „udržet“? Co tedy znamená udržitelnost pro organizaci/podnik?
- Co a jak udržitelně rozvíjet? Které oblasti, prvky – organizace/podniku jako otevřeného systému? Kterým směrem (**cíle a důvody**) a jakými **způsoby/procesy/nástroji**? Co naopak a proč nerozvíjet?
- Kdo všechno se má na plánování a realizování podílet?
- Za co/kolik – kolik to bude stát?
- Kdo bude odpovědný za co a komu?
- Jak budeme měřit?

Udržitelnost a udržitelný rozvoj organizace/podniku - přístupy

- Reaktivní – proaktivní = musím – chci
- Zacílení se na jednu z oblastí (ekologie, sociální otázky – ekonomická oblast je zdánlivě samozřejmost) vs více oblastí (balanc)... výzvy (interní a externí):
 - **Enviro/eko výzvy** – klimatické změny, znečištění ovzduší a vody, odpady.....
 - **Sociální výzvy** – chudoba, sociální vyloučení, lidská práva, migrace, negramotnost, stárnutí, choroby, přelidnění/vylidnění.....
 - **Ekonomické výzvy** – náklady, výnosy, zisky, image, loajalita, spokojenost stakeholderů
- V jedné nebo více nebo ve všech funkcích organizace/podniku (od designu, přes nákup.....hodnotový řetězec)
- Zelené aktivity
- Cirkulární ekonomika (odpad je zdrojem)

Zdroje:

- Ebner, D., & Baumgartner, R. J. (2006, September). The relationship between sustainable development and corporate social responsibility. In *Corporate responsibility research conference* (Vol. 4, No. 5.9, p. 2006). Queens University, Belfast Dublin.
- Enders, J. C., & Remig, M. (Eds.). (2014). *Theories of sustainable development*. Routledge.
- Feil, A. A., & Schreiber, D. (2017). Sustainability and sustainable development: unraveling overlays and scope of their meanings. *Cadernos Ebape. br*, 15, 667-681.
- Lélé, S. M. (1991). Sustainable development: a critical review. *World development*, 19(6), 607-621.
- Mebratu, D. (1998). Sustainability and sustainable development: historical and conceptual review. *Environmental impact assessment review*, 18(6), 493-520.
- Tomislav, K. (2018). The concept of sustainable development: From its beginning to the contemporary issues. *Zagreb International Review of Economics & Business*, 21(1), 67-94.
- Waas, T., Hugé, J., Verbruggen, A., & Wright, T. (2011). Sustainable development: A bird's eye view. *Sustainability*, 3(10), 1637-1661.